

חובת שכנים לבנות מעלית חדשה אחרי שהסכימו ורוצים להתחרט כי אין להם כסף

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקריית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2578.

נידון לפני הגרי"ו בענין מעלית בבנין משותף. דאחרי שהחליטו לעשות מעלית וכבר בנו על חשבון כולם את הפיר מלמטה עד למעלה, נמלכו רוב השכנים שאין להם כעת כסף להתקין המעלית עצמה, ורק שכן אחד מעוניין להמשיך כעת, ורוצה לבנות על חשבוננו ולהשתמש בה לבדו עד שישלמו לו. טוענים שאר השכנים שאיננו יכול לעשות לעצמו לבד, ואם עושה לעצמו ולא נותן להם רשות להשתמש ע"ד שישלמו חוב בעוד כמה שנים, שישלם להם כל הזמן הזה דמי שכירות על הפיר שהוא גם שלהם ויכולים למנוע ממנו מלהשתמש.

והשיב הגרי"ו דשותפות שהותנתה מלכתחילה עד זמן מסויים, א"א לחלק ולחזור בו שותף אחד, ואפילו לא רוב, כי הותנה שישתתפו עד סוף הזמן ההוא, ואם אין להם כסף שילוו. וע"כ אם פוטר אותם מלשלם מיד ולעשות מעלית עד תומה מיד אחרי שהטילו לכיס והתחילו ועשו את הפיר, והפיר והמעלית עסק שותפות אחד הוא עד הסוף, שידעו שקבלו ממנו פטור שהיה יכול לחייבם וע"ז לבד שיסכימו לתת לו השימוש בלי תשלום שכירות.

ובאמת דמפורש ברמ"א בשם תשובת הרשב"א (עי' סי' קעא סעיף ח) שבכל חלק משותף שאין לאחרים מה להשתמש בו, רשאי שותף האחד להשתמש בלי להעלות להם שכר אפילו שנים רבות, דבשלו הוא משתמש, דכל החלקים שייכים בשלמות לכולם. וכן הביאו למעשה המג"א באו"ח (סי' נא) לענין חלוקת קדישים. ולכן היות

ולהפיר אין שימוש לאחרים והיעוד היחיד המתאים לו הוא מעלית,
ולאחד מהם יש יכולת להשתמש בו בנתיים עד שכולם יוכלו
להשתמש, זו זכותו בלי לשלם להם כלום.

 בחזרה לרשימת הנימוקים בממונות מבית-דין ירושלים (תשפ"ג-תשפ"ה)